

Datum: 31.07.2021

Medij: Danas

Rubrika: Kultura

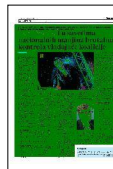
Autori: Gordana Nonin

Teme: Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine (MNT); Narodno pozorište u Subotici; Savez

Naslov: Boris Varga: I u savetima nacionalnih manjina brutalna kontrola vladajuće koalicije

Napomena:

Površina: 873

Strana: 14

Povodom „slučaja“ otkazivanja turneje Salašarskog pozorišta zbog predstave „Kazimir i Karolina“ Edena fon Horvata na zahtev Mađarskog nacionalnog saveta

Boris Varga: I u savetima nacionalnih manjina brutalna kontrola vladajuće koalicije

Gordana Nonin

Novi Sad, Bačka Topola // U državi u kojoj nije problem što se građanima svakodnevno servira, putem TV kanala sa nacionalnom frekvencijom, već neizdrživa količina vulgarosti i nasilja, problem nastane kada vlast pomisli da im „ispod radara“, već godinama, jedno pozorište „izmiče“ i ne pravi pozorišne predstave po modelu koji su oni zamislili. Tako je prethodnih dana nastao problem sa predstavom s kojom je Salašarsko pozorište trebalo da do 12. avgusta putuje po različitim mestima Vojvodine, ali je Mađarski nacionalni savet, kasnije podržan od Saveza vojvodanskih Mađara u vidu pisma koje je Istvan Pastor objavio na svom FB profilu, zabranio da se predstava dalje izvodi na turneji.

A radi se o predstavi „Kazimir i Karolina“ po tekstu pisca Edena fon Horvata, nastalom početkom prošlog veka koji govori o uticaju društvenih događaja na emotivnu vezu jednog mladog para, tj. koliko zbičavanja u jednom društvu utiču na naše private živote.

Predstava je na mađarskom jeziku, režirao ju je Robert Lenard, a urađena je u produkciji Salašarskog pozorišta iz Kavila, sela kraj Bačke Topole. U predstavi igraju mladi glumci, većinom studenti akademije umetnosti. Nakon što je turneja prekinuta i otkazana na zahtev Mađarskog nacionalnog saveta, Salašarsko pozorište je odlučilo da predstavu igra svako veče od 21 čas u Kaviu, sve do 12. avgusta, do datuma kada je planirano da se predstava igra u okviru turneje.

Istvan Pastor je u Otvorenom pismu optužio upravu pozorišta da pokušava da od ovog kreira političko pitanje.

Politikolog i novinar Boris Varga za naš list potvrđuje da sve ono što

Iz predstave „Kazimir i Karolina“

se dešava u savetima nacionalnih manjina i jeste političko pitanje.

„Nacionalni saveti nacionalnih manjina su u Srbiji 'ispod radara' javnosti, a tamo se odigrava ista priča brutalne kontrole vladajuće koalicije, kao i na republičkom ili lokalnom nivou. I još bizarnije, jer su to sredine ljudi koje se među sobom znaju, pa su osim partijskih tu prepleteni i lični i porodični interesi. U javnost ispliva pojedina afera kada, kao u slučaju Kalmar, pojedinci više ne mogu da izdrže to podizanje podaničkog praga. I da budemo jasni, u manjinskim zajednicama su u pitanju isti političari koji su od petog oktobra učestvovali u demokratizaciji države i društva, kao što je SVM, bivše demokrate, ili G17. Danas su oni samo presvukli odelo i jedina je razlika da sada imaju tu napravlenu čuvenu nasilnost da sve mora biti monolitno i njihovo po svaku cenu. I glasovi u nacionalnim savetima su ku-

pljeni paketima hrane, te su oni u startu u tom saučesništvu. Ovakvo stanje neće moći da potraje dugo, jer buja i manjinski populizam u Srbiji, a elite u manjinskim nacionalnim savetima su se osilile, pa ćemo sve češće čuti glasove onih koji su spremni da se pobune“, ističe Varga.

Nije prošlo ni 24 sata od kada je, navodno zbog vulgarnog rečnika korištenog u predstavi, obustavljena turneja Salašarskog pozorišta, a već se čuo glas pobune pojedinca - glumica Drame na mađarskom jeziku Narodnog pozorišta Subotica Žuza Kalmar podnela je ostavku u Mađarskom nacionalnom savetu.

„Oduzeti mogućnost mladim glumcima da igraju za svoju publiku svim srcem i dušom, i oduzeti publici mogućnost da odlučuju šta im se sviđa, a šta ne je decenijama neviđena i zastrašujuća cenzura. Ako ovo prođe, to znači da u budućnosti niko od nas neće biti bezbedan“, kazala je Žuza Kalmar za portal Magločistač iz Subotice.

Ona je pozvala javnost da podrži Salašarsko pozorište i mlade glumce da ne izgube veru već na početku svojih karijera.

„Sloboda umetnosti i sloboda pozorišnog izražavanja je sloboda misli. Salašarsko pozorište je naše! U ovom pozorištu sam provela pet godina, pre i za vreme akademije, kao i najveći broj glumaca na mađarskom jeziku“, navela je Žuza Kalmar za ovaj subotički portal.

/ Žuza Kalmar je kao članica Odbora za kulturu u MNS delegirana od strane opozicionog Mađarskog pokreta (MP), dok tim savetom dominira vladajuća Savez vojvodanskih Mađara (SVM).

Nedvosmisleno su se po ovom pitanju oglašili i iz Pokreta slobodnih građana. Anna Oreg, predsednica Vojvodanskog odbora ovog pokreta, dala je u četvrtak uveče u Kaviu podršku zabranjenoj predstavi Sa-

Foto: NDNU

cenzirom umetničke slobode izražavanja.“

„Sa žaljenjem možemo da konstatujemo da u tim nedemokratskim i anticivilizacijskim procesima učestvuju Mađarski nacionalni savet, koji, umesto da se zalaže za evropske vrednosti, zapravo podržava i služi se manirima autoritarnih predsednika Srbije i Mađarske. U demokratskim državama i društvima tako nešto je nezamislivo, što samo govori u prilog činjenici da je Srbija zemlja u kojoj se na svaki način guše elementarna ljudska prava“, dodala je Anna Oreg.

Pokret slobodnih građana je pozvao MNS da još jednom preispita svoju sramnu odluku, a Istvana Pastora da na javnoj sceni prestane da igra ulogu „dvorske lude“ i podmitljivog podanika Aleksandra Vučića i Viktora Orbana.

Podsećamo, Pastor je u otvorenom pismu naveo da takvim zahtevom MNS „nije oštećena kreativna sloboda, nego je publika Salašarskog pozorišta godinama izložena zlostavljanju“. Prema njegovim rečima, publika Salašarskog pozorišta već šestu godinu „trpi“ njihove predstave, a da ih niko ne kontroliše, pa „prikazuju ovako ka-

■ Boris Varga:

Nacionalni saveti sada imaju tu naprednjačku nasilnost da sve mora biti monolitno i njihovo po svaku cenu. I glasovi u njima su kupljeni paketima hrane, te su oni u startu u tom saučesništvu

■ **Žuza Kalmar:** U nedemokratskim i anticivilizacijskim procesima učestvuje Mađarski nacionalni savet, koji, umesto da se zalaže za evropske vrednosti, zapravo podržava i služi se manirima autoritarnih predsednika Srbije i Mađarske

■ **Anna Oreg:** Oduzeti publici mogućnost da odlučuju šta im se sviđa, a šta ne je decenijama neviđena i zastrašujuća cenzura. Ako ovo prođe, to znači da u budućnosti niko od nas neće biti bezbedan

lašarskog pozorišta „Kazimir i Karolina“ i rekla: „Pozorišna umetnost i umetnost uopšte imaju za cilj da na sebi svojstven način tumače, kritikuju, demistifikuju i detronizuju pojave u društvu i njene aktere, tako da zabranu ove predstave od strane Mađarskog nacionalnog saveta smatramo političkom odlukom odnosno

tastroforno ogavne predstave, da su pojedini gledaoci napustili neke od predstava, a da su ih neki pitali da li psovke u ovom pozorištu mogu malo da ublaže“, jer su „roditelji prinuđeni da pokrivaju deci rukama oči, a starci pokrivaju deci uši“.

